

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 3929/23
6.11.2024.године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Јелене Стојилковић, председника већа, Станиславе Митровић и Снежане Маријановић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Јелена Јаковљевић, адвокат из Београда, Трг Републике бр. 3 против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Светлана Папић, адвокат из Београда, Др Александра Костића бр. 15, ради накнаде штете, одлучујући о жалбама тужиоца и туженог изјављеним против пресуде Другог основног суда у Београду П 3877/22 од 8.5.2023. године, у седници већа одржаној дана 6.11.2024.године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБАЦУЈЕ СЕ жалба тужиоца изјављена против става првог изреке пресуде Другог основног суда у Београду П 3877/22 од 08.05.2023. године, као недозвољена.

ПОТВРЂУЈЕ СЕ пресуда Другог основног суда у Београду П 3877/22 од 08.05.2023. године у ставу првом изреке и у том делу жалба туженог се **ОДБИЈА** као неоснована.

ПОТВРЂУЈЕ СЕ пресуда Другог основног суда у Београду П 3877/22 од 08.05.2023. године у ставу другом, у ставу трећем изреке којим је одбијен тужбени захтев тужиоца АА из ... којим је тражено да се обавезе тужени ББ из ... да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете због претрпљених физичких болова исплати износ од још 250.000,00 динара са припадајућом затезном каматом као и у делу овог става којим је одбијен захтев тужиоца за исплату законске затезне камате на износ од 80.000,00 динара на име накнаде нематеријалне штете због претрпљених физичких болова за период од 09.10.2016. године па до 08.05.2023. године, у ставу четвртном изреке којим је одбијен тужбени захтев тужиоца АА из ... којим је тражено да се обавезе тужени ББ из ... да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете због претрпљеног страха исплати износ од још 500.000,00 динара са припадајућом затезном каматом, као и у делу овог става којим је одбијен захтев тужиоца за исплату законске затезне камате на износ од 200.000,00 динара на име накнаде нематеријалне штете због претрпљеног страха за период од 09.10.2016. године па до 08.05.2023. године, и у ставу петом изреке и у том делу жалба тужиоца се **ОДБИЈА** као неоснована.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Другог основног суда у Београду П 3877/22 од 08.05.2023. године, у преосталом делу става трећег изреке тако што се **ОБАВЕЗУЈЕ** тужени ББ из ... да тужиоцу АА из ... на име накнаде нематеријалне штете због претрпљених физичких болова исплати износ од још 80.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 08.05.2023. године па до исплате, и у преосталом делу става четвртог изреке тако што се **ОБАВЕЗУЈЕ** тужени ББ из ... да тужиоцу АА из ... на име накнаде нематеријалне штете због претрпљеног страха исплати износ од 200.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 08.05.2023. године па до исплате, све у року од 15 дана од дана пријема писменог отправка пресуде.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ решење о трошковима поступка садржано у ставу шестом изреке пресуде Другог основног суда у Београду П 3877/22 од 08.05.2023. године, тако што се **ОБАВЕЗУЈЕ** тужени ББ из ... да тужиоцу АА из ... на име трошкова целог парничног поступка исплати износ од 202.600,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана наступања услова за извршење па до исплате, у року од 15 дана од дана пријема писменог отправка пресуде до коначне исплате.

Образложење

Пресудом Другог основног суда у Београду П 3877/22 од 08.05.2023. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев па је обавезан тужени да тужиоцу исплати на име накнаде (погрешно наведено) материјалне штете због претрпљених физичких болова износ од 170.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 8.5.2023. године па до исплате. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев у делу у коме је тражено да се тужени обавезе да тужиоцу на досуђени износ накнаде нематеријалне штете на име претрпљених физичких болова исплати законску затезну камату почев од 9.10.2016. године до 8.5.2023. године. Ставом трећим изреке, одбијен је тужбени захтев у делу којим је тражено да се тужени обавезе да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете због претрпљених физичких болова исплати износ од још 330.000,00 динара са припадајућом затезном каматом, преко досуђеног износа од 170.000,00 динара, а до траженог износа од 500.000,00 динара. Ставом четвртим изреке одбијен је тужбени захтев у делу којим је тражено да се тужени обавезе да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете због претрпљеног страха исплати износ од 700.000,00 динара са припадајућом затезном каматом. Ставом петим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца у делу којим је тражио да му тужени на име накнаде нематеријалне штете због претрпљеног душевног бола услед умањења опште животне активности исплати износ од 300.000,00 динара са припадајућом затезном каматом. Ставом шестим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Против наведене пресуде тужилац је благовремено изјавио жалбу, побијајући је у целости, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права како то произлази из жалбених навода. Тужени је благовремено изјавио жалбу, побијајући је у ставу првом и шестом изреке, како то произилази из садржине жалбе, због битне повреде одредаба парничног поступка и због погрешне примене материјалног права.

Испитујући првостепену пресуду у границама прописаним чланом 386 Закона о

парничном поступку (“Службени гласник РС”, број 72/11, са каснијим изменама и допунама), апелациони суд је оценио да је жалба тужиоца у односу на став први изреке недозвољена, да је делимично основана у односу на ставове трећи, четврти и шести изреке а неоснована у односу на ставове други и пети изреке, а да је жалба туженог неоснована.

Одлука у ставу првом изреке ове пресуде донета је на основу члана 401 став 1 у вези члана 378 став 3 ЗПП јер тужилац нема правни интерес да пресуду побија у делу у којем је усвојен његов тужбени захтев.

У поступку пред првостепеним судом нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 ЗПП на које апелациони суд пази по службеној дужности. Нема ни битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 ЗПП на коју се неосновано указује жалбама парничних странака будући да је изрека пресуде разумљива и није противречна разлозима пресуде јер су у пресуди наведени јасни и непротивречни разлози о свим битним чињеницама, нити о битним чињеницама постоји противречност између онога што се у разлозима пресуде наводи о садржини исправа, записника о исказима датим у поступку и самих тих исправа или записника или изведеним доказима, па побијана пресуда нема недостатака због којих се не може испитати.

Према правилно утврђеном чињеничном стању тужени је тужиоцу дана 9.10.2016. године ножем нанео убодну рану у пределу трбуха и десног седалног дела, услед чега је тужилац задобио лаку телесну повреду, а туженом је правноснажном пресудом Вишег суда у Београду К 99/17 од 24.4.2018. године изречена васпитна мера појачаног надзора од стране органа старатељства због тога што је у односу на овде тужиоца извршио кривично дело лака телесна повреда из члана 122 став 2 у вези става 1 КЗ. Трајање физичких болова које је тужилац претрпео искључиво услед убодина леве половине трбуха и десног седалног предела је такво да је од момента повређивања осећао физичке болове јаког интензитета у трајању од око 3,5 сата – до пријема на болничко лечење и медицинског збрињавања тј.хируршке обраде ране и примене лекова против болова. Након тога су уследили болови средњег интензитета и исти су трајали наредних 14 дана – до формирања гранулационог ткива у ранама, а потом је болове лаког интензитета осећао још 21 дан, до потпуног зацељења повреда. Што се претрпљеног страха тиче, претрпљени страх само за повреде убодина у трбух и десни седални део није било могуће раздвојити од претрпљеног страха и за друге повреде настале критичном приликом, и то нагњечење меких ткива и огуљотину коже носа и нагњечење меких ткива јагодичног предела, а које је повреде тужилац такође задобио критичном приликом, али за nanoшење којих повреда тужени није ни оптужен, па самим тим ни оглашен кривим правноснажном кривичном пресудом.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је правилно применио материјално право садржано у одредбама чланова 154 и 155 Закона о облигационим односима, када је нашао да је тужени одговоран за штету коју је тужилац претрпео у виду физичких болова, имајући у виду да је тужени тужиоцу нанео лаку телесну повреду у виду убодне ране у пределу трбуха и десног седалног дела, за коју радњу је осуђен правноснажном пресудом Вишег суда у Београду К 99/17 од 24.4.2018. године.

Налазећи да је јачина и трајање претрпљених физичких болова таква да оправдава досуђивање новчане накнаде, првостепени суд је правилно, полазећи од одредбе члана 200 Закона о облигационим односима, на име физичких болова тужиоцу досудио износ од 170.000,00 динара, па нису основани наводи жалбе туженог према којима би се циљ накнаде могао постићи досуђивањем нижег износа. На досуђени износ почев од дана доношења првостепене пресуде, када је накнада штете и одређена према критеријумима и вредностима новца применом одредбе члана 189 став 2 ЗОО, првостепени суд је правилно тужиоцу досудио законску затезну камату од пресуђења, у складу са одредбом члана 277 став 1 истог Закона. Стога је захтев у делу којим је тражено да се тужени обавезе да тужиоцу на досуђени износ накнаде нематеријалне штете на име претрпљених физичких болова исплати законску затезну камату почев од 9.10.2016. године до 8.5.2023. године, одбијен. Водећи рачуна о значају повређеног добра и циљу коме накнада служи, те да се њоме не погодује тежњама које нису спојиве са њеном природом и друштвеном сврхом, по закључку првостепеног суда, у преосталом делу до траженог износа од 500.000,00 динара, тужбени захтев тужиоца за накнаду штете због претрпљених физичких болова је превисоко опредељен. Првостепени суд је одбио тужбени захтев тужиоца којим је тражено да се тужени обавезе на исплату накнаде нематеријалне штете због претрпљеног страха у износу од 700.000,00 динара, са припадајућом каматом, налазећи да тужилац није пружио доказе за висину нематеријалне штете на име претрпљеног страха за повреде нанете од стране туженог. Првостепени суд је правилно одбио тужбени захтев тужиоца у делу којим је тражено да се тужени обавезе да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете због претрпљеног душевног бола услед умањења животне активности исплати износ од 300.000,00 динара, са припадајућом законском затезном каматом, с обзиром да је током поступка утврђено да не постоји умањење животне активности које би се могло довести у везу са повређивањем тужиоца критичном приликом.

По ставу апелационог суда, чињенично стање је утврђено потпуно и поуздано, правилном и савесном оценом изведених доказа и то сваког доказа посебно, свих доказа као целине и на основу резултата целокупног доказног поступка правилном применом одредбе члана 8 Закона о парничном поступку, а жалбама парничних странака утврђено чињенично стање се не доводи у сумњу.

Правилно је првостепени суд у складу са одредбом члана 200 Закона о облигационим односима обавезао туженог да тужиоцу накнади нематеријалну штету због претрпљених физичких болова, али је погрешно утврдио висину новчане сатисфакције за овај вид штете, на шта се основано указује жалбом тужиоца.

Наиме, накнада нематеријалне штете, у смислу наведене одредбе је по својој правној природи морална сатисфакција и има за циљ да се њоме уравнотежи поремећај у психичкој сфери оштећеног лица коме се досуђеним новчаним износом омогућава да прибави себи одређена материјална добра која ће му помоћи да донекле лакше савлада болове и патњу коју је претрпело. Ценећи све наведено, околност да накнада нематеријалне штете нема казни карактер, а с обзиром на тежину задобијене повреде и интезитет и дужину трајања физичких болова, животну доб тужиоца (рођен је 1983. године), значај повређеног добра али и циљ коме служи накнада, апелациони суд је на основу одредбе члана 200 ЗОО утврдио висину правичне накнаде за тражени вид

нематеријалне штете и оценио да тужиоцу на име претрпљених физичких болова, поред већ досуђеног износа од 170.000,00 динара припада износ од још 80.000,00 динара, односно укупно 250.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана пресуђења до исплате, сходно одредби чл. 277 став 1 Закона о парничном поступку, док је у преосталом делу тужбени захтев тужиоца за накнаду овог вида нематеријалне штете неоснован. Супротно наводима жалбе тужиоца, досуђивање вишег износа од утврђеног на име претрпљених физичких болова било би противно циљу коме служи та накнада, чиме би се поговорило тежњама које нису спојиве са природом и друштвеном сврхом правичне новчане накнаде, што би било у супротности са одредбом члана 200 став 2 ЗОО.

Надаље, основано се у жалби тужиоца наводи да је првостепени суд погрешно одлучио када је нашао да тужилац није пружио доказе за висину нематеријалне штете на име претрпљеног страха за повреде нанете од стране тужиоца, чиме се, заправо указује на погрешну примену материјалног права. Наиме, према закључку првостепеног суда, тужилац је критичном приликом претрпео повреде у виду нагњечења меких ткива и огуљотине коже носа, нагњечење меких ткива јагодичног предела, као и убодне ране у пределу трбуха и десног седалног дела, али је туженом једино стављено на терет наношење повреда у виду убодних рана у пределу трбуха и десног седалног дела, због чега је и правноснажно осуђен у кривичном поступку, тако да тужени једино може бити одговоран тужиоцу за претрпљен страх настао као последица ових повреда. Међутим, према изјашњењу судског вештака психијатра од 9.2.2023. године произилази да није било могуће раздвојити претрпљени страх код тужиоца, само у погледу повреда нанетих убодом у трбух и у седални део, ако су се ове повреде догодиле истовремено, односно у јако кратком временском интервалу. У таквој ситуацији, страх за живот и тело представља непосредну реакцију на угроженост интегритета организма, па је немогуће одредити претрпљени страх за сваку повреду појединачно. У члану 200 ЗОО регулисана је новчана накнада нематеријалне штете као посебан вид материјалне сатисфакције за претрпљени страх проузрокован афектом оштећеног због претеће опасности по живот и здравље које је проузроковао штетник. Како је из налаза и мишљења вештака психијатра од 23.7.2019. године утврђено да је тужилац трпео примарни страх јаког интензитета у трајању од око 15 секунди, у виду страха за телесни интегритет, те секундарни страх јаког интензитета у трајању од око 4-5 сати, који страх се везује за појаву јаких болова у пределу задобијених повреда, секундарни страх средњег интензитета у трајању од око три недеље, током одлазака на контролне прегледе и превијање, као и секундарни страх слабог интензитета у трајању од још око 15-20 дана, према оцени апелационог суда, тужиоцу припада накнада штете за претрпљених страх који је у вези са штетним догађајем, сходно одредбама чланова 154 и 155 Закона о облигационим односима.

Одлучујући о висини накнаде нематеријалне штете за претрпљени страх, а узимајући у обзир јачину и трајање страха, значај повређеног добра али и циљ коме служи накнада, Апелациони суд у Београду, налази да тужиоцу припада правична новчана накнада за претрпљени страх у износу од 200.000,00 динара. Наведени износ одговара значају повређеног добра и циљу коме служи та накнада, док је у преосталом делу тужбени захтев тужиоца за накнаду овог вида нематеријалне штете неоснован, будући да би се досуђивањем већег износа поговорило тежњама које нису спојиве са њеном природом и друштвеном сврхом у смислу одредбе члана 200 став 2 Закона о

облигационим односима. На досуђени износ накнаде штете за претрпљени страх, тужиоцу припада законска затезна камата почев од дана пресуђења члана 189 став 2 ЗОО, до исплате, сходно одредби чл. 277 став 1 Закона о парничном поступку.

Како правична новчана накнада за нематеријалну штету приликом проузроковања штете односно постављања захтева још не представља новчану обавезу као главницу изражену бројем новчаних јединица, па ни затезна камата по чл. 277 ЗОО не може да тече док тај број новчаних јединица још није одређен. Како је тај број новчаних јединица одређен тек пресудом, то тек од доношења пресуде првостепеног суда тече затезна камата јер су у том тренутку испуњени сви услови за ту последицу дужникове доцње: доспелост потраживања накнаде која је наступила већ онда када је штета настала, а одређивање накнаде је дало накнади за нематеријалну штету значај новчане обавезе у смислу одребе чл. 394 ЗОО (“број новчаних јединица на који гласи обавеза”) па је правилно првостепени суд одбио захтев за камату за период пре доношења првостепене одлуке.

Апелациони суд је ценио наводе жалбе тужиоца да је првостепени суд у ставу првом изреке побијане пресуде навео да се тужени обавезује на накнаду материјалне штете, уместо на накнаду нематеријалне штете, али је нашао да ова околност нема утицаја на законитост и правилност пресуде. Ово из разлога што је тужени обавезан да тужиоцу накнади штету због претрпљених физичких болова, из чега недвосмислено произилази да се заправо ради о нематеријалној штети, те да недостатак на који тужилац указује жалбом, представља грешку која се може исправити у свако доба применом одредбе чл. 362 Закона о парничном поступку.

Другостепени суд је имао у виду и остале жалбене наводе тужиоца и туженог, али их посебно не образлаже сходно овлашћењу из члана 396 став 2 ЗПП.

Имајући у виду напред наведено, апелациони суд је донео одлуку као у ставу другом и трећем изреке применом члана 390 Закона о парничном поступку, док је одлука садржана у ставу четвртом изреке донета применом члана 394 став 4 ЗПП.

Основано се жалбом тужиоца указује да је првостепени суд приликом одлучивања о трошковима парничног поступка погрешно применио материјално право.

Тужени је дужан да тужиоцу издатке учињене поводом вођења парничног поступка надокнади сходно успеху тужиоца у спору, у висини вредности предмета спора за колико је тужилац успео и то у првостепеном и другостепеном поступку. Зато је преиначена одлука о трошковима парничног поступка на основу одредбе члана 401 тачка 3 у вези одредбе члана 165 став 2, 153 става 2, 154 и 163 ЗПП, а досуђени трошкови обухватају издатке тужиоца на име ангажовања пуномоћника-адвоката и то: за састав тужбе и једног образложеног поднеска у износу од по 9.000,00 динара, за заступање на шест одржаних рочишта у износу од по 10.500,00 динара, за заступање на шест неодржаних рочишта у износу од по 6.000,00 динара, трошкове вештачења у износу од 30.000,00 динара, за састав жалбе износ од 18.000,00 динара, за судску таксу на тужбу и пресуду у износу од по 18.800,00 динара, што све укупно чини износ од 202.600,00 динара, сходно важећој Тарифи о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката у Републици Србији (“Службени гласник РС” бр. 37/21) и таксеној тарифи из

Законa о судским таксама. Тужиоцу на име трошкова парничног поступка припада и законска затезна камата од дана извршности пресуде па до исплате, у складу са чланом 277 став 1 и 324 ЗОО.

Председник већа-судија
Јелена Стојилковић с.р

За тачност отправака
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић